

OBSAH

1	ÚVOD (ing. F. Janíček)	9
1.1	Význam a funkce výrobních prostředků ve výrobním oboru	
1.2	Hlavní směry rozvoje v oblasti strojů a zařízení	9
1.3	Základní rozdělení strojů a zařízení používaných při zpracování dřeva	9
1.4	Obsah předmětu, jeho členění, souvislost s ostatními vyučovacími předměty a význam pro přípravu k povolání	9
2	SUŠÁRNY A ZAŘÍZENÍ PRO VLHČENÍ A KLIMATIZOVÁNÍ DŘEVA (ing. F. Zbořil)	11
2.1	Sušárny dřeva	11
2.1.1	Rozdělení sušáren	11
2.1.2	Komorové sušárny	13
2.1.3	Tunelové sušárny	15
2.1.4	Speciální sušárny	17
2.2	Zařízení, měřicí a kontrolní přístroje sušáren	20
2.2.1	Ohřívací a vlhčicí zařízení	20
2.2.2	Zařízení pro výměnu a proudění vzduchu	21
2.2.3	Měřicí, kontrolní a regulační přístroje	23
2.3	Zařízení na vaření, paření a máčení dřeva	24
2.3.1	Zařízení na vaření dřeva	24
2.3.2	Zařízení na paření dřeva	26
2.3.3	Zařízení na máčení dřeva	28
2.4	Klimatizační zařízení	29
	Kontrolní otázky	30
3	VÝROBNÍ ZAŘÍZENÍ PRO VÝROBU NÁBYTKU (ing. F. Janíček)	31
3.1	Dřevoobráběcí stroje	31
3.1.1	Rozdělení dřevoobráběcích strojů	31
3.1.2	Pily	31
3.1.2.1	Pásové pily	31
3.1.2.2	Kotoučové pily	33
3.1.3	Frézky	35
3.1.3.1	Srovnávačky	35
3.1.3.2	Tloušťkovačky	37
3.1.3.3	Tvarovačky	38
3.1.3.4	Svislé spodní frézky	40
3.1.3.5	Svislé horní frézky	42
3.1.3.6	Kopírovací frézky	43
3.1.3.7	Čepovací frézky	44
3.1.3.8	Ozubovačky	46
3.1.4	Soustruhy	47
3.1.4.1	Hrotové soustruhy	48

3.1.4.2	Poloautomatické a automatické soustruhy	49
3.1.4.3	Okružovačky	50
3.1.5	Vrtačky	51
3.1.5.1	Svislé a vodorovné vrtačky	51
3.1.5.2	Skupinové vrtačky	53
3.1.5.3	Vysukovačky	53
3.1.6	Dlabačky	54
3.1.6.1	Vrtací dlabačky	54
3.1.6.2	Řetězové dlabačky	55
3.1.6.3	Hřebenové dlabačky	56
3.1.7	Brusky	56
3.1.7.1	Kotoučové brusky	58
3.1.7.2	Válcové brusky	59
3.1.7.3	Pásové brusky	60
3.1.8	Sdružené stroje	63
3.1.8.1	Sdružená srovnávací a tloušťkovací frézka	63
3.1.8.2	Sdružená spodní frézka s kotoučovou pilou a vrtací dlabačkou	65
3.1.8.3	Univerzální dřevoobráběcí stroj	66
3.1.8.4	Sdružený formátovací a frézovací stroj	67
	Kontrolní otázky	68
3.1.9	Nástroje	69
3.1.9.1	Pily	69
3.1.9.2	Nože a frézy	72
3.1.9.3	Vrtáky a dlabací nástroje	74
3.1.9.4	Soustružnické nože	74
3.1.9.5	Broušící nástroje	75
3.1.9.6	Otupování nástrojů	76
3.1.9.7	Upínání nástrojů	77
	Kontrolní otázky	80
3.2	Stroje na výrobu dých a sesazenek (ing. F. Zbořil)	80
3.2.1	Loupací stroje	80
3.2.2	Kráječky	82
3.2.3	Nůžky na dýhy	82
3.2.4	Sesazovací stroje	83
3.3	Dřevotvarovací, spojovací a montážní stroje a zařízení	84
3.3.1	Lisy	84
3.3.1.1	Lisy s rovinnými deskami	84
3.3.1.2	Lisy s tvarovanými lisovacími deskami	86
3.3.2	Ohýbačky	87
3.3.2.1	Ramenové ohýbačky	87
3.3.2.2	Ohýbací stroj s otočnou tvárnici	88
3.3.2.3	Ohýbací zařízení na přední a zadní nohy židlí	89
3.3.2.4	Speciální ohýbací stroje a zařízení	91
3.3.3	Nanášečky lepidla	91
3.3.4	Olepovačka boků	92
3.3.5	Hřebíkovací, sešívací a vázací stroje	94
3.3.6	Montážní zařízení	95
	Kontrolní otázky	98
3.4	Zařízení pro povrchovou úpravu dřeva (ing. F. Janíček)	98
3.4.1	Stříkací zařízení s příslušenstvím	98
3.4.1.1	Stříkací pistole	98
3.4.1.2	Tlakový zásobník nátěrové hmoty	100
3.4.1.3	Stříkací kabiny	101
3.4.2	Nanášečky nátěrových hmot	101
3.4.2.1	Polévací nanášečky laku	101
3.4.2.2	Válcové nanášečky laku	103
3.4.2.3	Máčecí nanášečky	104

3.4.3	Leštičky	104
3.4.3.1	Pásové leštičky	104
3.4.3.2	Válcové leštičky	105
3.4.4	Zařízení na vytvrzování nátěrových hmot	106
3.4.4.1	Sušárny pro teplovzdušné sušení	107
3.4.4.2	Vytvrzovací tunely radiační	108
	Kontrolní otázky	109
3.5	Ruční stroje (ing. F. Zbořil)	109
3.5.1	Ruční elektrické stroje	109
3.5.1.1	Pily	110
3.5.1.2	Frézky	111
3.5.1.3	Brusky	112
3.5.1.4	Leštičky	113
3.5.1.5	Šroubováky	114
3.5.1.6	Vrtačky	115
3.5.2	Ruční pneumatické stroje	115
	Kontrolní otázky	117
3.6	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci (ing. F. Janíček)	117
	Kontrolní otázky	122
4	ELEKTRICKÉ STROJE A ZAŘÍZENÍ (J. Vozár)	123
4.1	Požadavky kladené na elektrické stroje a zařízení v dřevozpracujícím průmyslu	123
4.2	Rozvody elektrické energie	126
4.2.1	Přípojky a rozváděče	127
4.2.2	Pojistky, jističe a vypínače	127
4.2.3	Vodiče a kabely	129
4.3	Stejnoseměrné a střídavé stroje, jejich využití v dřevozpracujícím průmyslu	130
4.3.1	Stejnoseměrné stroje	130
4.3.2	Střídavé stroje	133
4.3.3	Transformátory	136
4.3.4	Měniče	137
4.4	Elektrický ohřev	138
4.4.1	Zdroje elektrického tepla	138
4.4.2	Využití elektrického tepla	140
4.5	Elektrické osvětlení	140
4.6	Bezpečnostní předpisy při práci na elektrických zařízeních	142
4.7	Protipožární předpisy pro manipulaci s elektrickým zařízením	142
	Kontrolní otázky	143
5	DOPRAVNÍ STROJE A ZAŘÍZENÍ PRO VÝROBU NÁBYTKU A STAVEBNĚ TRUHLÁŘSKOU VÝROBU (J. Vozár)	144
5.1	Bezokolejová doprava vnitrozávodová	144
5.1.1	Bezmotorové dopravní vozíky	145
5.1.2	Motorové dopravní vozíky	149
5.1.3	Přepravní pomůcky	152
5.2	Kolejová doprava vnitrozávodová	154
5.2.1	Části kolejových drah	155
5.2.2	Tažné prostředky	156
5.2.3	Vozíky a posuvny pro kolejovou dopravu	156
5.2.4	Výtahy	158
5.2.5	Zásady obsluhy, ochrany před úrazem a požárem při používání vozidel vnitrozávodové dopravy	160
	Kontrolní otázky	161

5.3	Mezistrojové a mezioperační dopravníky a manipulační zařízení (ing. F. Janíček)	161
5.3.1	Mezistrojové a mezioperační dopravníky	161
5.3.1.1	Nosné, tažné a opěrné mechanismy dopravníků	166
5.3.1.2	Způsoby pohybu výrobků a rychlosti přemísťování	168
5.3.1.3	Příklady použití dopravníků	168
5.3.2	Manipulační zařízení	172
5.3.2.1	Otáčeče a obraceče	172
5.3.2.2	Vkládače a odkládače	174
5.3.2.3	Příklady použití manipulačních zařízení	181
	Kontrolní otázky	183
5.4	Vzduchotechnické dopravní stroje a zařízení (J. Vozár)	184
5.4.1	Hlavní části zařízení a strojů pro výrobu a rozvod tlakového oleje	184
5.4.1.1	Ventilátory	184
5.4.1.2	Dmyhadla	185
5.4.1.3	Vývěvy	186
5.4.1.4	Kompresory	187
5.4.2	Hlavní části odsávacích zařízení pro dopravu pilin a třísek	
5.4.2.1	Uspořádání odsávacích zařízení	188
	Kontrolní otázky	189
5.5	Hydraulická zařízení	191
5.5.1	Hlavní části zařízení a strojů pro výrobu a rozvod tlakového oleje	191
5.5.2	Hlavní části hydraulických zařízení obráběcích strojů a přípravků	192
	Kontrolní otázky	197
6	AUTOMATIZAČNÍ PROSTŘEDKY, ČÁSTEČNĚ AUTOMATIZOVANÉ STROJE A ZAŘÍZENÍ, MECHANIZOVANÉ A ČÁSTEČNĚ AUTOMATIZOVANÉ LINKY (ing. F. Janíček)	198
6.1	Přehled automatizačních prostředků, jejich druhy a použití	198
6.1.1	Základní pojmy z oblasti mechanizace a automatizace	198
6.1.2	Regulace a regulační obvody	201
6.1.3	Prvky a soubory automatizačních prostředků	202
6.2	Automatické a částečně automatizované stroje a zařízení	205
6.2.1	Automatická sušárna řeziva	206
6.2.2	Automatické zkracovací pily	208
6.2.3	Automatická programově řízená vrtačka	210
6.2.4	Částečně automatizované řízení vkládače	214
6.2.5	Automatické kopírovací stroje	215
6.2.6	Číslicově řízené stroje	217
	Kontrolní otázky	220
6.3	Mechanizované a částečně automatizované linky	220
6.3.1	Částečně automatizované linky pro přípravu konstrukčních desek	222
6.3.2	Částečně automatizované linky na dýchování plošných dílců	228
6.3.3	Částečně automatizované linky pro konstrukční obrábění	232
6.3.4	Částečně automatizované linky na broušení dřeva a laku	238
6.3.5	Částečně automatizované linky pro povrchovou úpravu	244
6.3.6	Částečně automatizované linky pro montáž nábytku	248
6.3.7	Mechanizované linky pro montáž nábytku	250
6.3.8	Mechanizované linky balení	253
6.3.9	Částečně automatizované linky na výrobu stavebně truhlářských výrobků a ohýbaného nábytku	256
	Kontrolní otázky	259
	Literatura	260